

Vergaderjaar 2008–2009

21 501-30

Raad voor Concurrentievermogen

Nr. 196

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 november 2008

Mede namens de minister voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap bied ik u hierbij de geannoteerde agenda van de Raad voor Concurrentievermogen van 1 en 2 december a.s. aan. In de bijlage vindt u een toelichting per onderwerp.

Tijdens het gedeelte over industrie en interne markt op 1 december a.s. zijn raadsconclusies voorzien over de *Small Business Act* en een Europese strategie voor clusters. Daarnaast zal van gedachten worden gewisseld over de reactie op de economische crisis. Ook zal naar verwachting een gedeeltelijke gemeenschappelijke benadering worden aangenomen over de Europese BV en zullen voortgangsverslagen worden gepresenteerd over de beschermingsduur van muziekwerken, het gemeenschapsoctrooi en het beleid inzake kansspelen.

Tijdens het onderzoeksgedeelte van de Raad zijn raadsconclusies voorzien over de toekomst van de onderzoeksruimte, gezamenlijk programmeren, internationale onderzoekssamenwerking, marien en maritiem onderzoek en de mededeling over de monitoring van milieu en veiligheid (GMES). Daarnaast zal naar verwachting een algemene oriëntatie worden aangenomen over het juridisch kader voor Europese onderzoeksinfrastructuren.

Onder het agendapunt «Diversen» zullen Commissie en voorzitterschap naar verwachting presentaties geven over de stand van zaken van het ITER-project, het Strategisch Energietechnologie-plan, het Europees Instituut voor innovatie en technologie (EIT), het defensiepakket, het voorstel voor verordening cosmetische producten, de speelgoedrichtlijn, consumentenrechten, de mededeling over grondstoffen, betere regelgeving, oprichting online bedrijven en de prioriteiten van het Tsjechisch voorzitterschap.

De minister van Economische Zaken,
M. J. A. van der Hoeven

Reactie op economische crisis	Gedachtewisseling
Europese BV	Gedeeltelijke gemeenschappelijke benadering
Beschermingsduur van muziekwerken	Voortgangsverslag
Gemeenschapsoctrooi	Voortgangsverslag
Kansspelen	Voortgangsverslag en gedachtewisseling
Europese « <i>Small Business Act</i> »	Raadsconclusies
Europese strategie voor clusters	Raadsconclusies
Toekomstvisie Europese Onderzoeksruimte	Raadsconclusies
Gezamenlijk programmeren voor onderzoek	Raadsconclusies
Internationale onderzoekssamenwerking	Raadsconclusies
Juridisch kader voor Europese onderzoeksinfrastructuren	Gemeenschappelijke benadering
Europese strategie voor marine en maritieme onderzoek	Raadsconclusies
Loopbanen en mobiliteit van onderzoekers	Voortgangsverslag
Mededeling over monitoring van milieu en veiligheid (GMES)	Raadsconclusies

Antwoord op de economische crisis

Presentatie Commissie en gedachtewisseling

De Raad zal van gedachten wisselen over de financiële crisis op basis van een presentatie van de Commissie. Op 26 november a.s. zal de Europese Commissie, als onderdeel van haar jaarlijkse voortgangsrapport in het kader van de Lissabonstrategie, voorstellen presenteren als reactie op de financiële crisis. Een mededeling van de Commissie d.d. 29 oktober gaf aan op welke thema's voorstellen mogen worden verwacht: een nieuwe architectuur voor de financiële markt op EU niveau; omgaan met de impact op de reële economie; en een mondiaal antwoord op de financiële crisis. Nederland ziet de voorstellen van de Commissie met belangstelling tegemoet. De verwachting is dat de nadruk van de bespreking in de Raad voor Concurrentievermogen zal liggen op de impact van de crisis op de reële economie en niet zozeer op de voorstellen op het terrein van de financiële markten.

De Societas Privata Europea (SPE) ofwel de Europese BV

Gedeeltelijke gemeenschappelijke benadering

Het Voorzitterschap streeft naar een gedeeltelijke gemeenschappelijke benadering voor het SPE Statuut. Met deze gemeenschappelijke benadering zou de Raad op een aantal punten sturing geven aan de verdere onderhandelingen. Het is op dit moment nog onduidelijk welke punten het Voorzitterschap op wil nemen in de gemeenschappelijke aanpak.

Met het SPE voorstel wordt beoogd grensoverschrijdende activiteiten van kleine en middelgrote ondernemingen te bevorderen door vestiging en bedrijfsvoering op de interne markt te vergemakkelijken. Met de SPE kunnen ondernemers in de hele EU een besloten vennootschap oprichten onder dezelfde voorwaarden. Het voorstel heeft ook als doel het verlagen van kosten (o.m. oprichtingskosten en kosten voor juridisch advies) door het bieden van zo uniform mogelijke regels ten aanzien van een aantal elementen voor een BV. Te denken valt dan aan oprichtingseisen en regels met betrekking tot zetelverplaatsing. Het voorstel heeft geen betrekking op aangelegenheden op het gebied van arbeidsrecht, belastingrecht, verslaggeving of insolventie van de SPE. Voor zover de verordening geen uniforme regels stelt blijft het nationale recht van toepassing. Het voorstel heeft evenmin betrekking op de andere contractuele rechten en verplichtingen van de SPE of van haar aandeelhouders dan die welke uit de statuten van de SPE voortvloeien. Hier blijven dus nationale regels gelden.

Nederland steunt het streven naar het opstellen van een Europese BV om de grensoverschrijdende mobiliteit van ondernemingen te bevorderen. Het voorstel zou kunnen bijdragen aan het vergemakkelijken van grensoverschrijdende activiteiten van ondernemingen. Hiervoor dient het voorstel voldoende zekerheid en duidelijkheid te bieden aan alle betrokken partijen. Nederland acht het van belang dat het voorstel dan ook op een aantal cruciale punten, zoals ook tijdens AO ter voorbereiding op de Raad van september aangegeven, wordt verbeterd. Dit betreft:

- Verhouding nationaal recht en verordening: Het voorstel dient duidelijk te omschrijven op welke gebieden de verordening betrekking heeft en op welke gebieden het nationale recht van toepassing is. Hierdoor ontstaan geen vragen over het toepasselijke recht en kunnen conflicten worden voorkomen.
- Crediteurenbescherming; Nederland is van mening dat crediteurenbescherming het meest gebaat is bij het opnemen van een solventietest. Dit systeem beschermt crediteuren op een goede manier doordat de vennootschap met de solventietest ervoor in moet staan dat bij uitkeringen aan aandeelhouders de vennootschap niet het risico loopt daarna niet meer aan haar betalingsverplichtingen te voldoen. Dit systeem biedt ook zonder een verplicht minimumkapitaal genoeg bescherming. Nederland is daarom van mening dat er geen minimumkapitaaleis moet worden opgenomen mits gebruik wordt gemaakt van bovengenoemd systeem.
- Werknemers. Het voorstel dient voldoende zekerheid te bieden wat betreft werknemersparticipatie. Hiervoor kan het voorstel aansluiten bij werknemersbepalingen voor andere Europese rechtsvormen: Europese NV (Societas Europaea, SE) en Europese Coöperatie (Societas Cooperativa Europaea, SCE).
- Bestuursaansprakelijkheid; Nederland wil dat ten aanzien van bestuursaansprakelijkheid, naast enkele afspraken op hoofdlijnen in de verordening, wordt verwezen naar het nationaal recht.

Richtlijnvoorstel verlenging beschermingsduur muziekwerken *Voortgangsverslag*

Het voorzitterschap zal op de Raad een voortgangsverslag presenteren over de stand van zaken bij de onderhandelingen over een richtlijnvoorstel tot wijziging van de richtlijn over de beschermingstermijn van het auteursrecht en van bepaalde naburige rechten (Kamerstukken II 2008/09, 22 112, nr. 705, BNC-fiche 3). De inhoud van het voortgangsrapport is op het moment van schrijven nog niet bekend. Plenaire behandeling in het Europees Parlement is voorzien voor eind februari 2009.

De kern van het Commissievoorstel is de verlenging van de beschermingstermijn van de naburige rechten van uitvoerende kunstenaars en producenten van fonogrammen van 50 tot 95 jaar. Daarnaast voorziet het voorstel in een aantal gerelateerde maatregelen: indien de platenindustrie na een bepaalde termijn niet over gaat tot exploitatie dan vallen de rechten terug aan de uitvoerende kunstenaar(s), doen die er niets mee, dan vallen de uitvoeringen in het publieke domein (*use-it-or-lose-it*); de opzet van een door de platenmaatschappijen te financieren fonds, waaruit uitvoerende kunstenaars (m.n. sessiemuzikanten) een aanvullende uitkering krijgen.

Termijnverlenging waarborgt volgens de Commissie dat uitvoerende kunstenaars hun hele leven over inkomstenbronnen kunnen beschikken. Op lange termijn zal een verlenging volgens de Commissie bijdragen aan de culturele verscheidenheid, omdat hiermee de beschikbaarheid van middelen voor de financiering en ontwikkeling van nieuw talent (door fonogrammenproducenten) gewaarborgd is.

Nederland heeft reeds eerder richting de TK (o.a. Kamerstukken II 2005/06, 29 838, nr. 2, blz. 29) aangegeven geen aanleiding te zien om een termijnverlening te bepleiten.

Nederland is niet overtuigd van de noodzaak van een termijnverlening. Er is niet gebleken van een economische of culturele noodzaak voor een verlenging van de beschermingsduur. Dit blijkt ook uit een aantal wetenschappelijke studies¹. De beoogde inkomensverbetering van uitvoerende kunstenaars is zeer beperkt en weegt wat Nederland betreft niet op tegen de lasten voor het publieke domein van het later vrijkomen van muziekwerken. Ook is onduidelijk wie de kosten moeten gaan dragen. Zoals aangegeven in het BNC fiche, dat zowel door de Eerste Kamer (Kamerstukken I 2008/09, 22 112, nr. BT) als door de Tweede Kamer (AO JBZ raad d.d. 22 oktober 2008) ondersteund wordt, stelt Nederland zich derhalve afwijzend op ten aanzien van dit voorstel.

Gemeenschapsoctrooi

Gedachtewisseling

De Raad zal aan de hand van een voortgangsverslag van het voorzitterschap van gedachten wisselen over het gemeenschapsoctrooi en gemeenschapsoctrooi-rechtspraak.

De Commissie heeft op 3 april 2007 de mededeling «Verbetering van het octrooisysteem in Europa» uitgebracht. Hierin staat de visie van de Commissie op de toekomst van het Europese octrooisysteem, met als doel om één uniform stelsel van octrooibeschermtng (gemeenschapsoctrooi) en -rechtspraak (geschilbeslechting) te ontwikkelen voor de interne markt. In haar mededeling stelt de Commissie voor om opnieuw (een eerdere poging mislukte in 2003) te proberen het Gemeenschapsoctrooi tot stand te brengen en daarnaast een stelsel van Europese octrooirechtspraak te ontwikkelen. In het vervolg op de Commissie-mededeling is door achtereenvolgens het Portugese en het Sloveense voorzitterschap langs twee parallelle wegen verder gewerkt aan de realisatie van een uniforme geschilbeslechtigingsregeling en het gemeenschapsoctrooi, met als einddoel dat beide gelijktijdig in werking zullen treden.

De inhoud van het voortgangsverslag is op het moment van schrijven nog niet bekend. De verwachting is dat het Franse voorzitterschap op hoofdlijnen de gemaakte vooruitgang zal schetsen, alvorens het stokje aan het opvolgende voorzitterschap over te dragen. De voortgang is uiterst gering aangezien het voorzitterschap weinig ambitie ten toon heeft gespreid.

Nederland hecht sterk aan vooruitgang op het terrein van het gemeenschapsoctrooi en het systeem voor geschilbeslechting. Nederland is van mening dat de totstandkoming van één uniform stelsel van octrooibeschermtng (gemeenschapsoctrooi) enrechtspraak (geschilbeslechting) van onverminderd groot belang is voor het concurrentievermogen van het innovatieve bedrijfsleven in Europa. Het is voor Nederland van belang dat goed voor ogen wordt gehouden voor wie het systeem in het leven wordt geroepen, namelijk de gebruikers. Het innovatieve bedrijfsleven in Europa is gebaat bij een snelle invoering van een goede, snelle, kostenefficiënte en uniforme octrooirechtspraak en gemeenschapsoctrooi. Daarmee worden de kosten voor het bedrijfsleven aanzienlijk gereduceerd en neemt de rechtszekerheid toe. Daarom is een doorbraak op korte termijn van vitaal belang. Nederland zal bij de Commissie en aankomende voorzitterschappen blijven aandringen op een actieve rol ten behoeve van een meer voortvarende besluitvorming.

¹ 1 Institute for Information Law, The Recasting of Copyright & Related Rights for the Knowledge Economy, Report to the European Commission, DG Internal Market, November 2006; Centre for Intellectual Property and Information Law, University of Cambridge, Review of the Economic Evidence Relating to an Extension of copyright in Sound Recordings (2006); Gowers Review of Intellectual Property, December 2006.

Kansspelen

Voortgangsverslag

De Raad zal aan de hand van een voortgangsverslag van het voorzitterschap van gedachten wisselen over het onderwerp kansspelen.

In het voorjaar van 2008 heeft Nederland, samen met een aantal gelijkgezinde lidstaten, het initiatief genomen tot het opzetten van een werkgroep in Europees verband over het onderwerp kansspelen. Doel hiervan was het stimuleren van een dialoog tussen de lidstaten op het gebied van de kansspelen. Al enige tijd staat de nationale beleidsruimte om kansspelen te reguleren, die lidstaten op grond van de Hofjurisprudentie hebben en gebruiken, onder druk. De Europese Commissie is inbreukprocedures gestart tegen diverse lidstaten, waaronder Nederland. Daarnaast laat de Hofjurisprudentie ruimte voor interpretatie voor de nationale rechters, hetgeen leidt tot nieuwe Hofzaken. Om deze redenen hebben Nederland en een aantal gelijkgezinde lidstaten in het voorjaar van 2008 geprobeerd een discussie op gang brengen tussen de lidstaten over het gokbeleid in de lidstaten. De gedachte hierachter was om op deze wijze het initiatief, dat nu vooral bij de Commissie en het Hof ligt, kan worden teruggenomen.

In juli 2008 is onder het Franse voorzitterschap een raads werkgroep van start gegaan waarin alle lidstaten vertegenwoordigd zijn. Uit de besprekingen kwam een aantal gemeenschappelijke doelstellingen naar voren, zoals het voorkomen van kansspelverslaving, de bescherming van de openbare orde en de intensivering van de samenwerking op het gebied van toezicht en handhaving. Het voorzitterschap stelt in het voortgangsverslag voor om de informatie-uitwisseling tussen de lidstaten te continueren, de samenwerking te verbeteren en op bepaalde gebieden wellicht te zoeken naar een gemeenschappelijke benadering. Het voorzitterschap doet in het voortgangsverslag een beroep op de Commissie om actief te participeren in het vervolg van deze dialoog.

Nederland herkent zich in het voortgangsverslag. Gelet op de vele Europese ontwikkelingen en de daarmee gepaard gaande onzekerheid wordt een verdere dialoog op het gebied van de kansspelen gesteund.

Small Business Act voor Europa

Raadsconclusies

Met de mededeling «*Small Business Act* voor Europa» heeft de Commissie een samenhangend beleidskader ontwikkeld om het belang van ondernemerschap en het MKB in de Europese economie en maatschappij te benadrukken en te versterken.

In de concept raadsconclusies wordt de SBA verwelkomd om de concurrentiepositie van het MKB te versterken, mede ook in het licht van de huidige economische situatie. In navolging van de Raad voor Concurrentievermogen van afgelopen september is naast subsidiariteit ook de urgentie van betrokkenheid en uitvoering in de conclusies vastgelegd. In huidige economische klimaat is het extra van belang om met concrete actiepunten te komen. Mede vanwege inzet van Nederland wordt in de conceptconclusies het subsidiariteitsprincipe en verschillende vertrekpunten van lidstaten onderstreept. De Nederlandse inzet heeft ook geleid tot de nadruk op de gebieden waar Nederland toegevoegde waarde van de EU ziet, namelijk maatregelen op het gebied van verbeteren van de toegang tot financiering, het verbeteren van de werking van de interne markt en betere regelgeving. Enkele concrete punten die de concept raadsconclusies onderstrepen zijn de inzet van het EIB voor het verbe-

teren van de toegang tot kapitaal voor het MKB, het verbeteren van de betalingspraktijken van publieke instellingen, de vrijwillige gedragscode voor het betrekken van het MKB bij publieke aanbestedingen, het belang van invoering van een MKB toets voor nieuwe wetgeving, de EU inspanningen de regeldruk met 25% te verminderen en de invoering van vaste invoermomenten voor regelgeving in de EU en lidstaten. Ook wordt het belang van een zorgvuldige invoering van de Europese B.V. benadrukt zodat deze voldoende zekerheid biedt.

Nederland kan de concept raadsconclusies over de Mededeling van de *Small Business Act* steunen. Nederland vindt het belangrijk dat deze conclusies het subsidiariteitsprincipe onderstrepen en eveneens de voor Nederland belangrijke terreinen waar inzet van Europa meerwaarde biedt onderstrepen. Het is daarnaast goed dat de conclusies de lidstaten vrijlaten op de gebieden die nationale bevoegdheid zijn. Nederland ziet de SBA dan ook als een steun voor en aanvulling op het Nederlandse ondernemersbeleid.

Een Europese strategie voor clusters

Raadsconclusies

De Raad zal conclusies aannemen over een Europese strategie voor het bevorderen van clustersamenwerking en excellentie van clusters. Deze conclusies zijn gebaseerd op de mededeling «Naar clusters van wereldklasse in de Europese Unie: uitvoeren van de brede innovatiestrategie» van 17 oktober jl. (COM(2008) 652). Een BNC-fiche met een eerste appreciatie van de mededeling wordt op korte termijn naar uw Kamer gestuurd.

Deze mededeling komt voort uit de innovatiestrategie¹ van 2006, die het versterken van clusters als één van de negen strategische prioriteiten aanwees voor het succesvol bevorderen van innovatie. In de mededeling constateert de Commissie dat aanhoudende marktfragmentering, zwakke banden tussen industrie en onderzoek en onvoldoende samenwerking binnen de EU betekenen dat clusters niet de nodige kritische massa en het nodige innovatieve vermogen hebben om duurzaam het hoofd te bieden aan de mondiale concurrentie en om van wereldklasse te zijn. Om kritische massa te kunnen bereiken en de excellentie te vergroten definieert de Commissie vier doelstellingen, gekoppeld aan maatregelen of aanbevelingen: 1) verbetering van nationaal en regionaal clusterbeleid door ervaring te delen en informatie te verstrekken die onderlinge vergelijking mogelijk maakt, 2) bevorderen van transnationale samenwerking tussen clusters, 3) bevordering van excellentie van clusters door clustermanagement te erkennen als een nieuwe beroepskwalificatie, 4) verbeteren van de integratie van innovatieve MKB-bedrijven in clusters.

In de concept raadsconclusies onderstreept de Raad het nut van een Europese strategie voor clusters middels het stimuleren van samenwerking en *excellence*, het uitwisselen van ervaringen en het reduceren van marktfragmentatie. Daarbij benadrukt de Raad dat de ontwikkeling van clusters marktgedreven dient te zijn.

Nederland kan instemmen met de concept raadsconclusies. Belangrijke Nederlandse wensen, zoals de nadruk op de marktgedreven benadering van clusters en ruimte voor een thematische aanpak van clusters in tegenstelling tot alleen de puur regionale aanpak zijn overgenomen. De conclusies sluiten hiermee ook aan bij het Nederlands beleid ten aanzien van de Nederlandse innovatieclusters die worden gevormd door de thematische innovatieprogramma's en de regionale programma's Pieken in de Delta. Deze bouwen voort op geïdentificeerde sterktes waarin Nederland internationaal excellent en concurrerend wil zijn. Het programma PointOne werkt

¹ COM(2006)502 «Kennis in de praktijk brengen: een omvattende innovatiestrategie voor de EU» bekrachtigd in de conclusies van de Raad Concurrentievermogen van 4 december 2006.

al succesvol samen in de *Joint Technology Initiatives* ENIAC en ARTEMIS; de andere innovatieprogramma's hebben soortgelijke ambities. Ook het verbeteren van de integratie van innovatieve MKB-bedrijven in clusters is een Nederlandse ambitie.

Lange-termijn toekomstvisie Europese Onderzoeksruimte *Raadsconclusies*

De Raad zal waarschijnlijk middels raadsconclusies een gemeenschappelijke lange termijn visie op de Europese Onderzoeksruimte aannemen. De visie vloeit voort uit de afspraak in de Raad voor Concurrentievermogen van 30 mei 2008 om te streven naar een dergelijke visie en structuren en processen om deze visie te realiseren.

De Europese onderzoeksruimte richt zich sinds lancering in 2000 primair op het tegengaan van versnippering in het Europese onderzoek, het bevorderen van afstemming in het onderzoeksbeleid van lidstaten en op de totstandkoming van een vrije onderzoekmarkt. In de nu voorliggende visie wordt meer concreet aangegeven hoe die «ruimte» er in 2020 idealiter uit zou moeten zien. Het vertrekpunt is ten eerste dat het Europese onderzoek geworteld moet zijn in de samenleving en moet bijdragen aan duurzame ontwikkeling. Daarbij past bijvoorbeeld een bijdrage aan het oplossen van grote maatschappelijke uitdagingen, het zorgvuldig wetenschappelijke onderbouwen van overheidsbeleid en een goede dialoog met de samenleving. Een tweede element van de visie is het streven naar een Europese benadering gericht op excellentie in onderzoek en Europees concurrentievermogen. In dit kader passen onder meer sterke interacties tussen onderzoek, onderwijs en innovatie. Ook passen hierin het streven naar een werkend kader voor intellectueel eigendom en betere coördinatie van ondersteuning van excellente onderzoekers. Het derde element is het streven naar een Europa waarin zonder belemmeringen kan worden samengewerkt, met als belangrijk doel het realiseren van één arbeidsmarkt voor onderzoekers.

In de concept conclusies wijst de Raad op het belang om de visie in elk geval aan te sluiten bij de bredere Lissabon-doelstellingen. Ook wordt herinnerd aan de afspraak om de voortgang van het ontwikkelen van de Europese onderzoeksruimte beter te volgen en deze geregeld in de Raad te bespreken. Dit kan op basis van gezamenlijk overeengekomen indicatoren en evaluatiecriteria (het zogenaamde «Ljubljana proces»). De Raad wijst verder op artikel 165 van het EG Verdrag, waarin het streven van Commissie en Lidstaten is opgenomen om hun onderzoeksbeleid op elkaar af te stemmen. De lidstaten worden verzocht de visie breed te verspreiden onder belanghebbenden. De inkomende voorzitterschappen worden uitgenodigd de visie nader uit te werken op het punt van samenspel tussen de Europese Commissie, Lidstaten en belanghebbenden in de onderzoeksgemeenschap («*governance*»).

Nederland vindt het een goede zaak dat een lange termijn visie is geformuleerd en kan dan ook instemmen met de raadsconclusies. Dit stelt de lidstaten in de Raad voor Concurrentievermogen in staat om meer strategisch, en vanuit een breder kader, te opereren, naast de meer specifieke discussies over de verschillende concrete beleidsinitiatieven. De visie bevat alle elementen die voor Nederland van belang zijn vanuit een streven naar het oplossen van maatschappelijke vraagstukken, excellente wetenschap en concurrentievermogen. Nederland kan specifiek de aandacht verwelkomen voor een interne markt voor innovatiegoederen en diensten, voor open innovatie, voor een goede publiek-private samenwerking tussen bedrijven en kennisinstellingen en een ongehinderde circulatie van kennis. Bij dat laatste wordt onder meer verwezen naar het

Gemeenschapsoctrooi. Ook de aandacht voor het opleiden van voldoende toponderzoekers, voor moderne onderzoeksfaciliteiten en voor ondersteuning van creativiteit van individuele onderzoekers en van ongebonden onderzoek sluiten aan bij de Nederlandse kabinetsinzet. De visie kan dienen als vertrekpunt voor de voorbereiding van nieuwe Europese initiatieven en beleidsdoelen op onderzoeksterrein. Tevens kan de visie dienen als inspiratiebron voor het beleid van de lidstaten. Nederland ziet de voorgestelde visie overigens als een eerste stap. Aangezien een goede consultatie van de onderzoeksgemeenschap tot op heden nog niet heeft plaatsgevonden zal Nederland de inkomende Voorzitterschappen verzoeken om dit bij hun vervolgvacatures nadrukkelijk mee te nemen.

Gezamenlijk Programmeren

Raadsconclusies

De Raad zal raadsconclusies aannemen over gezamenlijk programmeren, onder meer naar aanleiding van de mededeling van de Commissie «Naar een gezamenlijke programmering van het onderzoek: Samenwerken om gemeenschappelijke uitdagingen doeltreffender aan te pakken», van 16 juli 2008 (Tweede Kamer, 22 112, nr. 670). In de Raad van 25–26 september jl. hebben de meeste lidstaten het principe van gezamenlijk programmeren ondersteund.

Een belangrijke aanleiding voor dit initiatief is dat momenteel slechts 15% van de publieke onderzoeksbudgetten van de lidstaten gecoördineerd wordt op Europees of intergouvernementeel niveau. Dit percentage zou moeten worden verhoogd om op lange termijn concurrerend te blijven ten opzichte van de VS, Japan en ook opkomende machten als India en China. Gezamenlijk programmeren is de samenwerking tussen lidstaten in het definiëren, ontwikkelen en implementeren van gezamenlijke strategische onderzoekagenda's gericht op grote maatschappelijke uitdagingen. Hierbij kan worden gedacht aan voedselveiligheid, gezondheidszorg, mariene ecosystemen, biodiversiteit, klimaatverandering en energie. Dit zou op basis van vrijwilligheid en in variabele samenstelling kunnen plaatsvinden. Gezamenlijk programmeren kan zowel betrekking hebben op samenwerking tussen lidstaten of regio's op basis van bestaande nationale programma's, als op het ontwikkelen van geheel nieuwe programma's. Het is mogelijk, maar niet noodzakelijk, dat ook de Europese Commissie hieraan bijdraagt.

In de concept raadsconclusies wordt het principe van gezamenlijk programmeren verwelkomd en is het proces om te komen tot thema's en programma's verder uitgewerkt. Veel lidstaten, waaronder Nederland, hebben gewezen op bestaande regionale, nationale, intergouvernementele en Communautaire coördinerende instrumenten waarmee goede ervaringen bestaan. In de conclusies is daarom benadrukt dat gezamenlijk programmeren meerwaarde dient te hebben ten opzichte van dit bestaande instrumentarium. De rol van de Commissie zal primair faciliterend zijn, aangezien het om initiatieven gaat die door lidstaten zouden moeten worden genomen. Voor de selectie van thema's stellen de concept conclusies dat een groep vertegenwoordigers vanuit de lidstaten de eerste thema's zal selecteren. Hierbij zal consultatie van de onderzoeksgemeenschap en, waar relevant, de industrie plaatsvinden. Vervolgens zouden deze in de Raad moeten worden voorgelegd.

Nederland steunt het streven naar meer coördinatie tussen nationale onderzoeksprogramma's. Dit streven werd in 2000 al aangewezen als cruciaal aspect van het Lissabonstrategie en de realisering van de Europese Onderzoeksruimte. Nederland steunt bovendien de grondgedachte van de mededeling, namelijk het leggen van een verbinding tussen de

Europese onderzoeksruimte en maatschappelijke vraagstukken. Nederland hecht bij gezamenlijk presenteren met name aan een drietal zaken. Ten eerste is in het verlengde van de beoogde vrijwilligheid benadrukt dat gezamenlijk programmeren geen aantasting mag betekenen van de nationale competentie ten aanzien van wetenschapsbeleid en allocatie van wetenschapsbudgetten. Dit brengt ook met zich mee dat naast communautaire samenwerking ook ruimte moet blijven voor bilaterale of intergouvernementele samenwerking. Ook kunnen lidstaten ervoor kiezen om juist niet vanuit maatschappelijke problemen onderzoek te coördineren maar om excellent onderzoek door competitie te bevorderen. Ten tweede is Nederland tevreden dat duidelijk gemaakt is dat zowel de wetenschappelijke gemeenschap als het bedrijfsleven een volwaardige rol kunnen vervullen door consultatie bij het kiezen van thema's. Ook zullen zij betrokken worden bij de verdere uitwerking van de onderzoeksagenda's en implementatie daarvan. Ten derde hecht Nederland net als veel andere lidstaten aan het in de Raadsconclusies benadrukken van het belang van bestaande coördinerende communautaire instrumenten, zoals de ERA-netten en artikel 169-initiatieven. Voor elk potentieel thema voor gezamenlijk programmeren zal het hele reeds beschikbare instrumentarium beoordeeld moeten worden. Over de tekst wordt op dit moment nog onderhandeld. De Nederlandse inzet op deze punten lijkt echter naar tevredenheid in deze conclusies te worden verwoord.

Mededeling inzake internationale samenwerking op het gebied van wetenschap en technologie

Raadsconclusies

De Raad zal raadsconclusies aannemen over de mededeling inzake internationale samenwerking op het gebied van wetenschap en technologie van 24 juli 2008.

Deze mededeling is de laatste in een reeks van vijf mededelingen als vervolg op het Groenboek Europese Onderzoeksruimte (EOR). In deze mededeling wordt een Europees strategisch kader voor internationale samenwerking op het gebied van wetenschap en technologie voorgesteld, waarbij specifiek aandacht wordt geschonken aan informatie- en communicatietechnologie (ICT). Het strategisch kader heeft als doel om de internationale dimensie van de Europese Onderzoeksruimte te versterken en de randvoorwaarden voor de samenwerking met derde landen te verbeteren. In de mededeling wordt een aantal actielijnen voor lidstaten en/of de Commissie voorgesteld, zoals het beter integreren van de nabuurlanden in de onderzoeksruimte, het verbeteren van de informatie-uitwisseling over bilaterale samenwerkingsrelaties, het verbeteren van de samenhang tussen EU financiering en nationale financiering, het versterken van de samenwerking op het gebied van grote onderzoeksfaciliteiten en het vergemakkelijken van de toelating van onderzoekers uit derde landen,.

In de concept-raadsconclusies wordt de mededeling verwelkomd. Het realiseren van meer samenhang met andere beleidsterreinen, zoals ontwikkelingssamenwerking, wordt benadrukt. Ook spreekt de Raad uit dat de EU een sterkere en meer consistente positie zou moeten uitdragen in de dialoog met andere regio's in de wereld. In de conceptconclusies wordt ook nadere invulling gegeven aan het in de mededeling voorgestelde «Partnerschap» tussen de Commissie en de lidstaten. Deze zou moeten realiseren in meer afstemming tussen het beleid van de EU en dat van de lidstaten gericht op wetenschappelijke en technologische samenwerking met derde landen. Nederland heeft daarbij succesvol gewezen op handhaving van nationale competenties t.a.v. het wetenschapsbeleid, het

belang van *brain circulatie* en een meer informele vormgeving van de netwerken van wetenschappelijke en technologische attachés.

Wetenschappelijk onderzoek is van nature internationaal van karakter. Ook vragen de belangrijkste maatschappelijke opgaven om een internationale aanpak. Tegen deze achtergrond is het EU kaderprogramma al opengesteld voor partners uit derde landen, en gelden er gunstiger condities voor deelname vanuit ontwikkelingslanden. Nederland verwelkomt de mededeling en de hierop gebaseerde concept raadsconclusies. Nederland erkent dat verbetering van de afstemming van Europese en bilaterale samenwerkingsverbanden voordelen kan bieden zoals een efficiëntere inzet van schaarse middelen. De keuze voor internationale samenwerking op R&D gebied is echter allereerst aan de lidstaten zelf. Deze kunnen hierbij van geval tot geval kiezen tussen een communautaire, intergouvernementele, dan wel bilaterale vorm. Nederland hecht daarbij aan het voorkomen van zware en (nieuwe) arbeidsintensieve coördinatiestructuren en voor mogelijke overdracht van nieuwe bevoegdheden naar de Commissie. De nu voorliggende afspraken geven op deze punten voldoende vertrouwen. Bij de verdere invulling van de strategie en de afstemming tussen Commissie en lidstaten zal Nederland hierop alert blijven en ook inzetten op het sterker betrekken van de samenwerkingsinstrumenten met derde landen binnen het Zevende Kaderprogramma. Tenslotte zal Nederland evenals bij de overige initiatieven in ERA verband pleiten voor voldoende aandacht voor de private sector, zowel bedrijfsleven als ook charitatieve stichtingen. Nederland kan instemmen met de concept raadsconclusies.

Verordening Europese onderzoeksinfrastructuren *Gemeenschappelijke benadering*

Het Voorzitterschap streeft naar een gemeenschappelijke benadering over het Voorstel voor een Raadsverordening betreffende een communautair rechtskader voor een Europese onderzoeksinfrastructuur (Kamerstuk 22 112, 2007–2008, 22 112, nr. 686).

Het verordeningvoorstel schept een juridisch kader dat de gezamenlijke oprichting en exploitatie van grootschalige Europese onderzoeksfaciliteiten in de EU-27 en geassocieerde landen vergemakkelijkt. Het komt hiermee tegemoet aan de behoefte van diverse lidstaten, omdat met het bestaande instrumentarium alle juridische vragen rond dergelijke complexe grensoverschrijdende organisaties niet bevredigend kunnen worden opgelost. De Europese Commissie krijgt de bevoegdheid om de status van Europese Onderzoeksinfrastructuur (*European Research Infrastructure, ERI*) te verlenen aan samenwerkingsverbanden van ten minste drie lidstaten (of van ten minste twee lidstaten en een geassocieerde staat). In de uiteindelijke versie van de Verordening zal overigens over een Europees onderzoeksinfrastructuur *consortium* (ERIC) worden gesproken. Deze status verleent aan de ERIC rechtspersoonlijkheid in alle lidstaten waarmee deze als internationale organisaties zullen worden behandeld.

Bij de besprekingen over het voorstel is de definitie van onderzoeksinfrastructuur verhelderd. Daarnaast is een betere toegang voor (bij het EU Kaderprogramma) geassocieerde landen overeengekomen. EU lidstaten moeten wel over de meerderheid van de stemmen beschikken. Ook intergouvernementele wetenschapsorganisaties kunnen lid worden, echter zonder stemrecht. In de eisen voor de status van ERIC is meer nadruk op wetenschappelijke excellentie gelegd en is verduidelijkt dat een ERIC ook de mobiliteit van kenniswerkers kan helpen bevorderen.

Nederland beoordeelt dit voorstel dat de oprichting en exploitatie van grootschalige Europese onderzoeksfaciliteiten vergemakkelijkt als positief.

De voorgestelde verordening lost juridische problemen op die lidstaten zelf niet bevredigend kunnen oplossen maar laat tegelijk de mogelijkheid open om desgewenst andere juridische vormen te kiezen. Doordat gebruik van dit instrument facultatief is en de uitwerking grotendeels wordt overgelaten aan de bij de betreffende ERIC betrokken partijen, blijft voldoende flexibiliteit bestaan om in te spelen op de aard van de infrastructuur en het nationaal recht van het vestigingsland.

Mededeling «Een Europese strategie voor marien en maritiem onderzoek»

Raadsconclusies

De Raad zal conclusies aannemen over de mededeling van 3 september jl. van de Commissie over een Europese strategie voor marien en maritiem onderzoek. De raadsconclusies en de mededeling komen voort uit een al langer lopend traject van afstemming van het marien en maritiem beleid op Europees niveau. In juni 2006 heeft de Commissie het Groenboek Maritiem Beleid uitgebracht. Dit groenboek werd gevolgd door een raadpleging van de lidstaten. Hieruit bleek dat een nieuwe impuls voor het marien en maritiem onderzoek in de EU gewenst is. De Commissie heeft de mededeling van 3 september al aangekondigd in haar mededeling «Een geïntegreerd maritiem beleid voor de Europese Unie» (oktober 2007) en het daaruit volgende actieplan. De Commissie wil graag dat de resultaten van het toekomstige mariene en maritieme onderzoek gebruikt kunnen worden bij het gemeenschappelijk Europees marien en maritiem beleid.

De door de Commissie voorgestelde strategie voor marien en maritiem onderzoek wordt gezien als een van de eerste pogingen om de door de Commissie zo gewenste Europese Onderzoeksruimte (ERA) in een bepaald vakgebied te realiseren. Het hoofddoel van de mededeling is een betere integratie van de mariene en de maritieme onderzoekssector (door de interacties tussen vakgebieden) maar ook van wetenschap en beleid, wetenschap en technologie, en wetenschap en industrie. Zo wil de Commissie tegemoet komen aan de complexiteit van het mariene en maritieme systeem. Nieuwe vormen van *governance* van onderzoek moeten daarbij helpen. In de praktijk betekent dit dat bestaande EU-instrumenten en -structuren die iets te maken hebben met het mariene/maritieme systeem ingezet worden voor gemeenschappelijke doelen. Deze doelen zullen worden geformuleerd door een forum waarin iedereen die betrokken is bij activiteiten op zee en aan de kust een plaats zal hebben.

De Raad zal de mededeling van de Commissie naar verwachting verwelkomen. In de conceptconclusies wordt benadrukt dat onderzoek en technologieontwikkeling op marien/maritiem terrein belangrijk is voor de concurrentiekracht van de EU. Tegelijkertijd wordt onderstreept dat behoud van de ecosystemen in de zeeën rond de EU belangrijk is. De conceptconclusies geven aan dat meer coördinatie mogelijk is en roepen lidstaten en Commissie op om bestaande middelen beter gecoördineerd in te zetten. Dit draagt bij de realisatie van de ERA. In de conceptconclusies wordt ook verdere coördinatie toegejuicht van het onderzoek ten aanzien van de Oostzee in de vorm van een gezamenlijk onderzoeksprogramma volgens Artikel 169. Daarnaast zal de Raad de plannen verwelkomen voor oproepen voor onderzoeksprojecten op marien en maritiem terrein, als vorm van themaoverstijgende samenwerking tussen verschillende relevante thema's van het zevende kaderprogramma. In de voorgestelde conclusies worden lidstaten ook opgeroepen om recente initiatieven inzake de uitwisseling van onderzoeksgegevens te consolideren en om financiën en mankracht gezamenlijk in te zetten. Tenslotte zal

de Raad naar verwachting het idee verwelkomen van een forum van *stakeholders* voor strategisch advies over onderzoeksprioriteiten en integratie van nationale programma's.

Historisch, economisch en geografisch heeft Nederland vanouds een sterke positie in zowel de maritieme economie als in de maritieme en mariene wetenschappen en technologieën. Voor de Nederlandse economie is de maritieme sector belangrijk. Hierbij gaat het onder andere om de havens, de transport- en rederijsector, de scheepsbouwindustrie en haar toeleveranciers, de visserij, het toerisme, de offshore-industrie. In al deze sectoren vindt technologieontwikkeling plaats.

Als belangrijke mariene en maritieme speler is Nederland van mening dat een verdere succesvolle duurzame ontwikkeling van deze economische sectoren in het internationale speelveld mede afhankelijk is van internationaal gecoördineerde kennisontwikkeling. Nederland is daarom voorstander van een betere coördinatie van het kennisbeleid op EU-niveau. Nederland kan dan ook instemmen met de voorgestelde raadsconclusies.

Mobiliteit onderzoekers

Stand van zaken

De Commissie en het Voorzitterschap zullen de stand van zaken toelichten over het partnerschap tussen Commissie en lidstaten dat gericht is op het verbeteren van de loopbaan- en mobiliteitsvooruitzichten voor onderzoekers.

De Commissie heeft vastgesteld dat in veel lidstaten verouderde, belemmerende regels en praktijken bestaan. Hoewel de EU meer bèta afgestudeerden en promovendi voortbrengt dan de VS en Japan, is het aantal onderzoekers in de arbeidspopulatie veel lager in Europa. Naast een vertrek van onderzoekers uit de EU naar de VS, komen er ook minder onderzoekers uit derde landen naar de EU. Tegelijkertijd vergrijsst de Europese onderzoekerspopulatie in snel tempo, en treden al tekorten op in sommige regio's en industrieën. De Lissabon-doelstelling gericht op het realiseren van 3% R&D van het BNP in 2010 vraagt juist om meer onderzoekers.

In lijn met de kabinetsreactie op het Groenboek ERA, hecht Nederland veel belang aan maatregelen die Europa aantrekkelijk maken voor de beste onderzoekers en die bijdragen aan een toereikend aanbod van voldoende onderzoekers. Nederland ondersteunt de analyse in de mededeling en de vier gekozen prioriteiten. Op basis van de afspraken in de Raad in september jl. zal nu verdere invulling aan het partnerschap gegeven moeten worden. Vanuit de Nederlandse onderzoeksgemeenschap wordt vooral gepleit voor Europese initiatieven om verbeteringen te realiseren op het gebied van de informatievoorziening over en meeneembaarheid van sociale premies en pensioenrechten. Nederland acht het van belang om te onderzoeken of en op welke wijze hieraan kan worden voldaan en verwelkomt de studie die hiernaar is aangekondigd door de Commissie.

Nederland is geen voorstander van zware Europese coördinatie en monitoring op het gebied van loopbaanen mobiliteitsbeleid. Hierbij speelt ook mee dat nationale overheden op de voorgestelde terreinen maar beperkte invloed uitoefenen gezien de autonomie van kennisinstellingen en bedrijven op het gebied van personeelsbeleid en arbeidsvoorwaarden. Ook moeten maatregelen al enige tijd zijn geïmplementeerd alvorens deze aan evaluatie worden onderworpen. Om dubbel werk te voorkomen acht Nederland het tenslotte van belang dat bij de rapportage wordt aangesloten bij de nationale hervormingsplannen.

Mededeling over GMES

Raadsconclusies

De Raad zal conclusies aannemen over de mededeling van de Commissie over GMES over de inhoudelijke contouren van een toekomstig Europees programma voor aardobservatie van 12 november jl. (COM(2008)748). Een BNC-fiche met een appreciatie van de mededeling wordt aan uw Kamer gestuurd.

De mededeling heeft tot doel de contouren te schetsen van het Europese programma GMES. In het voorjaar van 2009 zal de Commissie een voorstel doen op dit terrein. Dit voorstel zal met name duidelijk moeten maken hoe de verschillende componenten van GMES gefinancierd worden en hoe de beheersorganisatie eruit komt te zien. Het uitgangspunt is dat GMES een gebruikersgestuurd EU aardobservatieprogramma is en gezien moet worden als een publieke investering in een snel groeiende en innovatieve markt voor maatschappelijke en commerciële toepassingen. De ontwikkeling van GMES is momenteel in volle gang en de eerste GMES-diensten zijn in een pre-operationele fase beschikbaar zoals op het gebied van oceaan-monitoring en landgebruik. Daarom is het nu tijd om GMES duurzaam in te richten en daarbij aan te geven wat de verantwoordelijkheden van de verschillende deelnemende partijen zijn, alsmede hoe de beheersstructuur eruit komt te zien. De Commissie is verantwoordelijk voor een functioneel en operationeel GMES en zal de coördinatie met de andere partners zoals EU lidstaten en internationale organisaties verzorgen. Voor een duurzaam ingebed GMES is ook adequate financiering nodig. De Commissie zal de financiële behoeften verder analyseren en waarschijnlijk in het voorjaar van 2009 met een voorstel komen.

In de concept-raadsconclusies wordt benadrukt dat een operationeel GMES een gebruikersgestuurd programma is. De uitvoering van GMES moet gebaseerd zijn op partnerschappen tussen de Commissie en de deelnemende landen. De Commissie moet zorg dragen voor duurzame operationele GMES-diensten. De Raad roept de Commissie en lidstaten op om ervoor zorg te dragen dat er voor het einde van 2010 een Europees GMES-programma is.

Nederland heeft belang bij de verschillende GMES diensten voor zowel institutionele toepassingen als commerciële ontwikkelingen. Zo zijn het KNMI en RIVM belangrijke partners in de dienst voor atmosfeermonitoring en klimaatonderzoek. Nederlandse value-adding bedrijven zien mogelijkheden om aardobservatiegegevens te gebruiken voor operationele diensten aan de scheepvaart en off-shore industrie. Daarom wordt benadrukt dat GMES een programma moet zijn dat tegemoetkomt aan de wensen van de gebruikers. Voor een duurzame beschikbaarheid van de GMES-diensten is het van groot belang dat de verantwoordelijkheden van de partners in het programma geformaliseerd worden met de Commissie als coördinator. Nederland kan naar verwachting instemmen met de voorgestelde raadsconclusies.

DIVERSEN

- Diversen:
 - Verloop van ITER-project
 - Strategisch energietechnologie-plan
 - Europees Instituut voor Technologie (EIT)
 - Defensiepakket
 - Cosmetische producten Informatie Commissie/Voorzitterschap
 - Speelgoedrichtlijn
 - Consumentenrechten

- Betere regelgeving
- Grondstoffeninitiatief
- Digitale handtekening
- Prioriteiten Tsjechisch voorzitterschap

Onder het agendapunt «diversen» zullen Voorzitterschap en Commissie de voortgang ten aanzien van bovenstaande punten nader toelichten. Voor deze punten is geen discussie voorzien. Hieronder treft u nadere toelichting over de stand van zaken over het defensiepakket, cosmetische producten, speelgoedrichtlijn, consumentenrechten en betere regelgeving.

Diversen – Richtlijn vereenvoudigen van voorwaarden voor overdracht van defensiegerelateerde producten en Richtlijn aanbesteden van overheidsopdrachten op het terrein van defensie en veiligheid

Informatie van het voorzitterschap

Het voorzitterschap zal de stand van zaken toelichten van de onderhandelingen over twee richtlijnen, te weten: de richtlijn vereenvoudiging van voorwaarden voor overdracht van defensiegerelateerde producten (TK 22 112, nr. 606, fiche 3) en de richtlijn aanbesteden van overheidsopdrachten op het terrein van defensie en veiligheid (TK 22 112, nr. 606, fiche 1). Er is geen discussie voorzien. Het voorzitterschap streeft voor beide richtlijnen naar overeenstemming tussen Raad en Europees Parlement in eerste lezing eind 2008.

Het voorzitterschap zal de stand van zaken toelichten van de onderhandelingen over de richtlijn om de nationale regelingen voor de overdracht van militaire goederen binnen de Gemeenschap te harmoniseren en te vereenvoudigen. De Commissie stelt in de richtlijn voor dat alle lidstaten ten minste twee typen algemene vergunningen in hun nationale vergunningstelsel introduceren. Dit zijn een algemene vergunning voor leveranties aan de strijdkrachten van andere lidstaten en een algemene vergunning voor (toe-)leveranties aan volgens gemeenschappelijke criteria gecertificeerde systeembouwers. Op voordracht van het Europees Parlement zijn twee typen algemene vergunningen toegevoegd; een vergunning voor tijdelijke overdrachten voor demonstraties en tentoonstellingen en een vergunning voor leveranties ten behoeve van onderhoud en reparaties. Ook hierbij gaat het uitsluitend om transacties binnen de Gemeenschap. Er is in de richtlijn flexibiliteit ingebouwd voor lidstaten om, gelet op de nationale bevoegdheid inzake wapenexporten, zelf invulling te geven aan aard en voorwaarden van algemene vergunningen. Nederland vindt dit voorstel niet het meest effectief en efficiënt voor het doel van stroomlijning en vereenvoudiging van procedures voor intracommunautaire overdrachten van militair materieel, maar ziet in het voorstel een eerste stap naar vereenvoudiging van intraverkeer van militaire goederen. De onderhandelingen zijn nog gaande.

Vervolgens zal het voorzitterschap de stand van zaken toelichten van de onderhandelingen over de richtlijn aanbesteden van overheidsopdrachten op het gebied van defensie en veiligheid. Nederland ondersteunt de doelstelling van het voorstel om openheid en transparantie op de Europese defensie- en veiligheidsmarkt te realiseren. Zowel de overheid als opdrachtgever, als de Nederlandse defensie- en veiligheidsgerelateerde industrie, zijn gebaat bij een open en transparante markt in een gelijk speelveld. Probleem dat Nederland ziet bij het voorstel is, dat de richtlijn zorgt voor het openen van de markt op het niveau van de hoofdleverancier (namelijk de grote Europese systeembouwers in de grote lidstaten), maar niet op de toelevering van sub-systemen en componenten. Een

open markt voor hoofdleveranciers geeft echter onvoldoende garantie dat de hoofdleveranciers ook voor hun toeleveringen een open markt zullen garanderen. De Nederlandse industrie is juist vooral actief met toeleveringen. Nederland zal dit punt bewaken bij de onderhandelingen over de richtlijn, die nog gaande zijn.

Diversen – Herziening Spielgoedrichtlijn

Informatie van het voorzitterschap

Het voorzitterschap zal de Raad informeren over de stand van zaken van de onderhandelingen over de herziening van de speelgoedrichtlijn. Er is geen discussie voorzien. Er wordt gestreefd naar een akkoord in eerste lezing. Op 15 december a.s. zal het Europees Parlement plenair stemmen.

Het voorstel van de Commissie betreft een herziening van de twintig jaar oude richtlijn 88/378/EEG betreffende de veiligheid van speelgoed. In het voorstel worden de (chemische) veiligheidseisen aangevuld, verduidelijkt en geactualiseerd naar de laatste stand der techniek. Meer specifiek betreft het eisen aan zeer zorgwekkende stoffen (o.a. kankerverwekkende stoffen, stoffen met effect op celdeling en de voortplanting, de zogenaamde CMR-stoffen) en allergieveroorzakende stoffen. Daarnaast zijn er nieuwe verplichtingen ten aanzien van waarschuwingen op speelgoed en worden er strengere eisen gesteld aan kleinere onderdelen in het speelgoed. Speelgoed dat sterk is verbonden aan levensmiddelen (snoepgoed) en waarbij eerst het levensmiddel moet worden opgegeten alvorens bij het speelgoed te komen, wordt verboden. Toezichhoudende autoriteiten krijgen meer bevoegdheden en de samenwerking tussen autoriteiten uit verschillende lidstaten wordt verbeterd. Tot slot worden speelgoedfabrikanten verplicht het technisch dossier van een product uit te breiden met een analyse van de mogelijke gevaren van het product.

De lidstaten kunnen zich over het algemeen vinden in de herziening van de speelgoedrichtlijn. Op specifieke onderdelen vindt nog discussie plaats. De discussie gaat met name over de belangrijke verscherping van eisen aan de chemische samenstelling van speelgoed, meer specifiek het voorkomen van geurstoffen en CMR-stoffen («kankerverwekkende» stoffen) in speelgoed.

Nederland is een voorstander van de herziening van de richtlijn. De herziening betreft voornamelijk punten die in de bestaande richtlijn (nog) niet goed geregeld waren of aangepast moeten worden aan de laatste stand der wetenschap. Door de verduidelijking van reikwijdte, definities en overige begrippen en de harmonisering van het toezicht op de naleving van de richtlijn levert het voorstel duidelijke baten op voor het bedrijfsleven. Bovendien levert de herziening aanzienlijke verbeteringen op ten aanzien van de (chemische) veiligheid van speelgoed. Nederland vindt het evenwel van belang dat de chemische eisen ook goed toepasbaar en handhaafbaar zijn. Ook voor de Nederlandse speelgoedindustrie is dit belangrijk. De onderhandelingen in Raadskader op dit punt zijn nog gaande.

Diversen – Cosmetische producten

Informatie van het voorzitterschap

Het voorzitterschap zal de Raad informeren over de stand van zaken van de onderhandelingen over een Verordening op het terrein van cosmetische producten. Er is geen discussie voorzien. De stemming over de amendementen van het Europees Parlement zal in december plaatsvinden. Overeenstemming in eerste lezing zal naar verwachting in de eerste helft van 2009 plaats kunnen vinden.

Het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad van cosmetische producten vervangt cosmetica richtlijn 76/768/EG. Deze herziening is erop gericht om bestaande procedures te vereenvoudigen en de administratieve lasten te verlichten. Verder wordt in de verordening de marktcontrole versterkt met het oog op een hoog beschermingsniveau van de gezondheid van de mens. Een verordening wordt voorgestaan om te garanderen dat de wettelijke vereisten op dezelfde wijze worden toegepast in de lidstaten. Naast de aanpassing van de bestaande tekst van de huidige richtlijn aan de vereisten van de nieuwe aanpak richtlijnen is er een uitzondering onder voorwaarden gemaakt om in enkele gevallen bepaalde kankerverwekkende, mutagene of voor de voortplanting giftige stoffen uit te zonderen van het verbod. Eén van de voorwaarden is dat bij gebruik er geen risico voor de mens mag optreden. De bepalingen voor het uitvoeren van dierproeven en van het verbod voor het verhandelen van cosmetica waarvoor dierproeven zijn uitgevoerd zijn ongewijzigd in het voorstel voor een verordening overgenomen.

De lidstaten kunnen zich in grote lijnen vinden in het voorstel. Een aantal bepalingen zijn in de onderhandelingen, mede op initiatief van Nederland, verder aangescherpt, zoals het verbod van kankerverwekkende, mutagenen en voor de voortplanting giftige stoffen. Ook zijn de verantwoordelijkheden van personen die betrokken zijn bij het op de markt brengen van cosmetische producten mede op verzoek van Nederland duidelijker geformuleerd.

Nederland is een voorstander van de herziening. Deze leidt tot een verduidelijking van begrippen en verlaging van de administratieve lasten.

Diversen – Consumentenrechten

Presentatie van de Commissie

De Commissie zal een presentatie geven over de nieuwe kaderrichtlijn consumentenrechten (COM (2008) 614) die op 8 oktober jl. is gepubliceerd. Er is geen discussie in de raad voorzien.

Het voorstel vervangt vier richtlijnen ter bescherming van de consument: de richtlijn colportage, de richtlijn verkoop op afstand, de richtlijn consumentenkoop en garanties en de richtlijn oneerlijke bedingen. Het voorstel is een van de resultaten van de herziening van het consumentenacquis. Het beoogt een nieuw horizontaal instrument te introduceren waarin gemeenschappelijke aspecten van consumentenovereenkomsten worden geregeld. Ook worden de bestaande regels vereenvoudigd en gemoderniseerd. Het voorstel omvat bestaande regels uit de richtlijnen en tevens nieuwe regels onder meer door het toepassingsgebied te verbreden. De Commissie beoogt met het voorstel het vertrouwen van de consument in de grensoverschrijdende handel te bevorderen. Het huidige geringe vertrouwen beperkt de verwezenlijking van de interne markt voor consument en ondernemer. Samenvoegen van de huidige richtlijnen en harmoniseren van terminologie, termijnen en informatieverplichtingen kan het vertrouwen bij consumenten vergroten. De huidige richtlijnen zijn gebaseerd op minimumharmonisatie, terwijl het voorstel is gebaseerd op volledige harmonisatie. Uw Kamer zal op korte termijn worden bericht over het Nederlandse standpunt via het BNC-fiche.

Daarnaast zal de Commissie stilstaan bij de tenuitvoerlegging van de consumentenrechten door middel van administratieve samenwerking. Ook zal de Commissie vooruitblikken op het nog te verschijnen Groenboek collectieve acties op het gebied van consumenten. De Commissie heeft onderzoek gedaan naar de wenselijkheid van collectieve schadeafwikkeling op het terrein van consumentenrecht. De resultaten hiervan

worden dit najaar verwacht. Uw Kamer zal hiervan tezamen met de reactie van het kabinet via de gebruikelijke weg op de hoogte worden gesteld.

Diversen – Betere regelgeving

Informatie van de Commissie

De Commissie zal een toelichting geven op de stand van zaken van betere regelgeving. Er is geen discussie voorzien. Nederland heeft hierom verzocht om zo het belang van voortgang op dit terrein onder Tsjechisch voorzitterschap te benadrukken. Tijdens het Tsjechische voorzitterschap zal de Commissie de derde herziening betere regelgeving presenteren. Hier zouden concrete structurele maatregelen in meegenomen moeten worden. De voortgang t.a.v. Betere Regelgeving zal één van de onderwerpen tijdens komende Voorjaarsraad zijn.

Naast een stand van zaken van het integrale programma betere regelgeving, hecht Nederland in het bijzonder waarde aan het herbevestigen van de ambitie van de Commissie om stappen te zetten om in 2012 een tastbare administratieve lastenvermindering voor bedrijven van 25% te bereiken. Dit moet vooral tot uiting komen in het presenteren en implementeren van de specifieke structurele reductievoorstellen in het kader van het Actieprogramma. Nederland hecht sterk aan tijdige presentatie van deze voorstellen gezien het belang van deze voorstellen om nationale reductieafspraken te behalen.